

Styrkelse af forældrenes mulighed for at følge kvaliteten på skolen

---

Forslag

Det foreslås, at det lokale tilsyn på friskoleområdet styrkes med fokus på den certificerede tilsynsførende uvildighed, uddannelse og ansættelsesperiode og på skærpede krav til udarbejdelsen af den tilsynsførendes årlige tilsynserklæring.

Uddybning

Det lokale tilsyn består af forældrenes eget tilsyn og det forældrevalgte tilsyn. Forældrekrædsen kan vælge at lade en certificeret tilsynsførende foretage tilsynet eller lade tilsynet foregå som selvevaluering efter en centralt godkendt model.

For at styrke det lokale tilsyn ved certificerede tilsynsførende gennemføres følgende:

Kortere valgperiode for tilsynsførende

Efter de gældende regler kan den tilsynsførende vælges for en periode på højst fire år. Genvalg kan finde sted.

Den tilsynsførendes valgperiode forkortes til højst to år for at give forældrekrædsen mulighed for hurtigere at vælge en ny tilsynsførende, hvis de finder tegn på, at den tilsynsførende ikke varetager tilsynet professionelt og neutralt.

I tilknytning hertil reduceres muligheden for genvalg af tilsynsførende til højst tre perioder for den samme skole. Hermed sikres det, at der mindst hvert sjette år kommer helt nye øjne på skolen.

Et mere uvildigt tilsyn

Efter de gældende regler må der følgende personer ikke udpeges som tilsynsførende for en skole:

- Personer, der tilhører skolens forældrekræds.
- Personer, der er medlem af skolens bestyrelse.
- Personer, der er ansat på skolen.
- Personer, der er ansat eller bestyrelsesmedlem på en anden fri grundskole, hvis en anden ansat eller et andet bestyrelsesmedlem på skolen fører tilsyn med denne anden skole.
- Personer, der er gift eller nært beslægtet med nogen af ovennævnte personer.

Med henblik på at styrke uvildigheden i det lokale tilsyn udvides kredsen af personer, der ikke kan vælges eller udpeges som tilsynsførende for en skole, således at det ikke vil være muligt for tidligere ansatte, elever, bestyrelsesmedlemmer eller forældre på en fri grundskole at kunne være tilsynsførende for skolen.

Valgbarheden begrænses for en karensperiode på tre år efter, at den pågældendes virke på skolen er ophørt.

Indberetning og registrering af den enkelte tilsynsførendes tilsynsskoler

Den enkelte tilsynsførende forpligtes fremover til at indberette til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, hvilke frie grundskoler vedkommende fører tilsyn med. Ved at etablere et egentligt register sikres større gennemsigtighed og mulighed for at opdage uhensigtsmæssige mønstre mellem tilsynsførende og

skoler og dermed mulighed for at iværksætte relevante tiltag. Det vil endvidere fremover som hovedregel kun være muligt for en tilsynsførende at føre tilsyn med maksimalt fem skoler.

Ministeren kan i helt særlige tilfælde dispensere herfra, fx i forhold til de tyske mindretalsskoler.

En styrket tilsynserklæring

For at underbygge den certificerede tilsynsførendes stillingtagen til og opmærksomhed på de punkter, den pågældendes tilsynserklæring efter lovgivningen skal forholde sig til indføres der et antal underpunkter i tilsynserklæringen, som den tilsynsførende skal erklære sig om, navnlig i forhold til skolens opfyldelse af frihed og folkestyre-kravet, fx om hvorvidt der foregår kønsopdelt undervisning, og om denne foregår i et ikke-hensigtsmæssigt omfang.

Tilsynserklæringen digitaliseres med henblik på at ensrette tilsynserklæringerne i et digitalt format som egner sig til databehandling, vil øge styrelsens muligheder for at undersøge, om alle tilsynserklæringer opfylder gældende lov, og om der er særlige områder på enkeltskoler eller inden for tilsynet generelt, som har behov for yderligere fokus.

En styrket uddannelse af de certificerede tilsynsførende

Fokus på uvildighed styrkes i certificeringsuddannelsen for tilsynsførende og i det kortere uddannelsesforløb, der sikrer mulighed for gen-certificering.

Certificeringsuddannelsen for tilsynsførende udbygges med et modul om tilsynet med skolernes opfyldelse af frihed og folkestyre-kravet. Modulet vil skulle udvikles i samarbejde med de frie grundskolers foreninger, der i øvrigt står som ansvarlige for uddannelsen.

Forslagene indgår i en samlet pakke af initiativer, der skal styrke de frie skolers arbejde med at forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Økonomiske konsekvenser

Det vil kræve ressourcer at udvikle digital understøttelse af tilsynserklæringen og et register over de certificerede tilsynsførende. Udgifterne skønnes at udgøre 2 mio. kr. og afholdes ved et fradrag i forbindelse med fastsættelse af det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev til de frie grundskoler på finansloven for 2017. Der vil i et kommende lovforslag vedrørende tilsynspakken kunne indsættes en bestemmelse om et sådant fradrag i 2017.

Proces

Forslag om forkortelse af tilsynsperiode, begrænsning af valgbarhed, muligheden for at vælge et kommunalt tilsyn, indberetning og registrering af de tilsynsførende på den enkelte skole, digitaliseringen af tilsynserklæringen og evt. også de supplerende krav til tilsynserklæringen kræver lovændring. Derudover kræver forslag om ændret indhold i certificeringsuddannelsen bekendtgørelsesændring.

Lovændringer gennemføres i førstkommande samling med henblik på ikrafttrædelse snarest muligt inden skoleårets begyndelse 2017.